

Ede

ChristenUnie

FRACTIENIEUWS

Bezoek onze website! www.ede.christenunie.nl

Jaargang 7

nummer 7

oktober 2005

De januskop van het Rijk

Een Zwitsers onderzoek naar de directe gevolgen voor de gezondheid bij UMTS (Universal Mobile Technology Systems), (waaraan Nederland meebetaalt) wordt door minister Brinkhorst al voordat de uitkomst bekend is geïnterpreteerd. Onderzoeken als deze "zullen geen uitsluitend geven", aldus de minister deze week in een brief aan de Nederlandse gemeenten. Onafhankelijk van de vraag of de bewindsman gelijk zal krijgen is deze gang van zaken op z'n minst merkwaardig te noemen. Deze brief zal de gevoelens van onrust over UMTS eerder versterken dan verminderen. Dat heeft de overheid zelf over zich afgeroepen. Het is echter te betreuren dat het Edese college van B en W kennelijk conclusies heeft getrokken uit deze brief.

De rijksoverheid heeft zich destijds met de miljardenopbrengst van de veiling van UMTS-frequenties in een ongemakkelijke positie gemanoeuvreerd. Ze probeert nu negatieve onderzoeksresultaten weg te redeneren. Opdrachten voor wetenschappelijke tegenonderzoeken zijn zo geformuleerd dat de uitkomst geen directe gezondheidsschade aantoont. Schade op langere termijn wordt niet onderzocht. Deze bestuurlijke houding is niet gericht op de lichamelijke en geestelijke volksgezondheid. Want alle media "moet" tegenwoordig via het mobieltje: digitale TV en radio, gesloten breedband, open internet en overige draadloze communicatie zoals gaming, SMS en MSN. Gebundeld in de zogenaamde convergentie technologie. De vraag is of de overheid hierin meegaat of dat zij burgers gaat beschermen. Tegen zichzelf. En of de lokale overheid kan bij-

sturen waar het Rijk het spoor bijster blijkt.

Vleermuizen

Geen enkel kostbaar onderzoek, tegenonderzoek of sussende publicatie kan heen om het simpele feit dat een vleermuizenkolonie op het grondgebied van Ede (Bosrand) zich 400 meter heeft verplaatst na de komst van een GSM-mast. En 400 meter is, zo wordt door diverse studies aangetoond, de veilige woon- en leefafstand bij elektromagnetische straling die vrijkomt bij basisstations voor mobiele telefonie. De techniek is inmiddels het GSM-stadium ruim gepasseerd: er is UMTS bijgekomen (I-mode: beeldtelefonie, foto's, films via je mobieltje bekijken en muziek luisteren). Daarvoor is een 50 maal hogere antennespanning nodig dan bij GSM, met nog hogere elektromagnetische straling tot gevolg. Inmiddels wordt UMTS begrepen in de nieuwe 3G-systemen (3e generatie) die gebaseerd zijn op convergentietechnologie waarvoor de faciliteiten nu al worden meegenomen bij het uitrollen van het zendernetwerk en basisstations, ook in Ede.

Mensen die worden blootgesteld aan elektromagnetische straling, zo is aangetoond, kunnen last krijgen van vermindering van cognitieve prestaties, prikkelbaarheid, slaapstoornissen. Er zijn gevallen beschreven van kanker en/of leukemie en deze zijn in replicatieonderzoeken bevestigd. De onderzoeken die schade vaststellen zijn niet meer te ontkennen.

Eerst moeten de beschermende maatregelen zijn vastgesteld en de mazen in de wet gedicht, voordat de overheid verdere groei van masten en andere at-

Raadsleden:

Drs. J.G. Schipper
(fractievoorzitter)
Algemene Zaken
Tel. 0318-610263
han.schipper@ede.nl

P. Plug, (vice voorzitter)
Ruimtelijke Ontwikkeling
Tel. 0318-487173
piet.plug@ede.nl

M.A.Th. Idema (secretaris)
Beheer Fysieke Omgeving
Tel. 0318-642157
marten.idema@ede.nl

Mw. T.K. Baanstra-Griffioen
Maatschappelijke Zaken
Tel. 0318-487575
tkbaanstra@filternet.nl

Ing. J. van Heuveln, Middelen
Tel. 0318-413728
jos.van.heuveln@ede.nl

Wethouder:

Ing. P. van 't Hoog, Verkeer,
Milieu, Financiën en Facilitaire
Zaken. Tel. 0318-680727
peter.van.t.hoog@ede.nl

Fractievoorzitter: Dr. Ir. L.E. Meijer, Ruimtelijke Ordening, tel. 0318-635751; e-mail: leon.meijer@ede.nl

Redactieadres: J.A. Kieffe-Boersema (fractieassistent), Catharinadaal 33, 6715 KA EDE, tel. 0318-645071
e-mail: jellie.kieffe@ede.nl

tributen voor mobiele communicatie toestaat. Het moet providers onmogelijk gemaakt worden te profiteren van de oude wetgeving waarin een mast tot 5 meter hoog te op bebouwing hoger dan 9 meter wordt toegestaan. Die regel stamt uit de "vorken"-periode van ontvangstantennes voor radio en televisie. Voor de providers een vrije ruimte die ze bestuurlijk in de schoot geworpen is. Uiteraard volgen ook zij de belastende onderzoeken. In hoog tempo worden contracten gesloten met woningcorporaties en andere hoogbouw-eigenaren voor plaatsing van zendantennes op hoogbouw. In Ede heeft het gemeentebestuur besloten aangehouden vergunningaanvragen weer in behandeling te nemen. Met dit besluit gaat het college er vanuit dat er geen gezondheidsschade zal optreden terwijl dit nog steeds niet onomstotelijk bewezen is. Bij twijfel behoort de overheid het voorzorgsbeginsel toe te passen. De ChristenUnie vindt het bijzonder teleurstellend dat het college dit niet doet vooral omdat de meeste van deze antennes - overigens volgens een al per 9 november 2001 door de provincie goedgekeurd spreidingsplan - in de woonomgeving zullen worden geplaatst.

Pragmatisch

Deze houding van het college B en W Ede volgt die van de landelijke overheid: tweeslachtig, aarzelend en pragmatisch. Minister Brinkhorst: "De mogelijke schade aan de gezondheid door straling van UMTS-masten is geen reden om de aanleg van UMTS-netten tijdelijk te staken". Een houding die niet overeen komt met de normen en waarden die deze zelfde overheid wil laten herleven. Waken over de volksgezondheid is één van haar primaire taken. Maar een overheid die eenmaal gekozen heeft miljarden inkomsten te verwerven met de UMTS-veiling is daar kennelijk niet meer op aan te spreken. Ze negeert de gevolgen van haar keuze door het voorzorgsbeginsel (bij twijfel niet inhalen) te negeren. Bij GSM was er al discussie over de gevolgen van elektromagnetische straling die bij telefonie vrijkomt. Bij UMTS werd die discussie terecht versterkt omdat de stralingsenergie daarvan 50 maal sterker is dan bij GSM. Voor het toenemend aantal

wetenschappelijke bewijzen dat mensen schade kunnen oplopen stopt de overheid haar oren toe. Klem gezet door zichzelf heeft de overheid zich gebonden aan de regie van de providers. Je zult maar een miljoenenclaim van de industriële investeerders aan de broek krijgen. Daarom kan zij niet anders dan onderzoeksopdrachten formuleren voor wetenschappelijk onderzoek en bewijzen leveren die geruststellend zullen verklaren dat er geen gezondheidsschade is. Heel duidelijk is dat te zien aan de tweeslachtige houding van de Gezondheidsraad, een door de overheid ingesteld adviesorgaan, dat een onafhankelijke status toegedicht krijgt. Als het gaat om voedsel is er geen sprake van twijfel. De Gezondheidsraad: "Zolang de beoordelende instantie vragen heeft over de veiligheid wordt het product niet toegelaten". Maar als het gaat om elektromagnetische straling is er van deze voorzorgsmaatregel weinig meer te merken. Januspolitiek. Het Landelijk Centrum Medische Milieukunde over de Gezondheidsraad: "mede gezien de (te verwachten) grootschalige blootstelling in de maatschappij acht de raad van belang dat er een duidelijk antwoord komt op de vraag of blootstelling aan UMTS-velden al of niet tot gezondheidsproblemen kan leiden. Aanvullend onderzoek is wenselijk waarin blootstelling in de woonomgeving wordt gesimuleerd. Omdat het - gezien het TNO onderzoek - niet uit te sluiten is dat UMTS-blootstelling tot bepaalde gezondheidseffecten leidt, acht de commissie het van groot belang dat meer onderzoek wordt verricht naar de effecten van UMTS-signalen".

Naïviteit

Is de ChristenUnie tégen deze ontwikkelingen op het gebied van mobiele communicatie? Nee. Op zich is er niets tegen innovatie, vernieuwing, economische impulsen. Belangrijk is het tegengaan van fysieke schade en hoe je er geestelijk mee omgaat. Hoe kun je als rentmeester verantwoord omgaan met schepping en medemens als je "dankzij" de huidige communicatietechnologie werkelijke communicatie en omzien naar de ander uit de weg gaat? En ook: hoe voeden we daarin onze kinderen op?

Bij de ontwikkeling en strategie van mobiele communicatie wordt gemikt op onze kinderen als doelgroep, maar wel op een manier waar je haren van overeind gaan staan. Het volgende citaat uit een onderzoek van Strategy Analytics windt er geen doekjes om: "Het advies aan telco's is dan ook: zoek het in flirting communities of mobile dating. De mobiel is niet discreet genoeg en veel te duur vergeleken met gratis porno op het web. In 2008 zullen de opbrengsten in de mobiele gamingmarkt daarentegen \$ 7,6 miljard bedragen. 82% van de inkomsten zullen komen van game-verslaafden. De belangrijkste manier om te verdienen aan vormen online discussie forums, competities of score bordes. Bovendien zullen deze services helpen een getrouwe groep volgelingen te creëren." Doelgroep: onze kinderen als toekomstige gameverslaafden. Bij naïviteit en falend toezicht van ouders en overheid is de volgende generatie kind van de rekening.

Niet alles is te voorkomen met politiek ingrijpen. Bij de aanleg van UMTS kan wél ingegrepen worden. De ChristenUnie-fractie wil dat de gemeentelijke overheid zelf de regie houdt. Hoe? Gemeente Ede kan gebruik maken van de grote mate van beleidsvrijheid die de decentraal gerichte Nota Ruimte biedt. De gemeente kan het antenneconvenant doorbreken, de bestemmingsplanvrije ruimte vergunningplichtig maken, geen masten binnen 400 meter van woongebouwen, in stedelijk gebied gebruik maken van de glasvezelkabel voor het transport van telefonie en dergelijke communicatiesignalen (dan kan leiden tot het plaatsen van basisstations met een dusdanig lage veldsterkte dat het geen schade oplevert en er toch draadloze communicatie kan plaatsvinden). De fractie zal er met overtuiging aan werken dat de gemeente deze middelen aangrijpt om in te grijpen nu het nog kan. De meest simpele oplossing is dat Den Haag een politieke beslissing neemt door in de antennewetgeving één woord te vervangen: het huidige verbod op het plaatsen van ontvangstantennes om te zetten in zendantennes en plaatsing van zendmasten daardoor algemeen vergunningplichtig maken.

Marten Idema